

# НИЙСЛЭЛ ДЭХ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР



## САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хот тохижилтын газар ОНӨААТҮГ-ын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

**Аудитын код:** НТАГ-2024/41/НА-СТА-ОНА

<p>Цахим хуудас: <a href="http://www.audit.mn">www.audit.mn</a> Улаанбаатар хот 2024 он</p>	<p>Санхүү-нийцлийн аудитын хэлтсийн дарга, аудитын менежер Х.Түвшинбаяр Утас: 327734 Цахим хаяг: <a href="mailto:tuvshinbayarkh@audit.gov.mn">tuvshinbayarkh@audit.gov.mn</a></p> <p>Аудитын менежер Я.Алтанцэцэг Утас: 325093 Цахим хаяг: <a href="mailto:altantsetsegya@audit.gov.mn">altantsetsegya@audit.gov.mn</a></p> <p>Ахлах аудитор: М.Ундармаа Утас: 325093 Цахим хаяг: <a href="mailto:undarmaam@audit.gov.mn">undarmaam@audit.gov.mn</a></p> <p>Аудитор: Д.Нарантуяа Утас: 325093 Цахим хаяг: <a href="mailto:narantuyad@audit.gov.mn">narantuyad@audit.gov.mn</a></p>
---	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.





Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Мөрийн дугаар	Балансын зүйл	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	<b>ХӨРӨНГӨ</b>	<b>0.00</b>	<b>0.00</b>
1.1	<b>Эргэлтийн хөрөнгө</b>	<b>3,754,099,838.96</b>	<b>1,628,768,611.47</b>
1.1.1	Мөнгө түүнтэй адилтгах хөрөнгө	1,875,121,858.24	165,180,316.83
1.1.2	Дансны авлага	262,219,494.00	21,902,230.44
1.1.3	Татвар, НДШ-ийн авлага	126,537,139.11	4,499,903.88
1.1.4	Бусад авлага	0.00	4,317,286.10
1.1.5	Бусад санхүүгийн хөрөнгө	0.00	0.00
1.1.6	Бараа материал	1,486,280,335.31	1,418,964,457.46
1.1.7	Урьдчилж төлсөн зардал тооцоо	3,941,012.30	13,904,416.76
1.1.8	Бусад эргэлтийн хөрөнгө	0.00	0.00
1.1.9	Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй эргэлтийн бус хөрөнгө (борлуулах бүлэг хөрөнгө)	0.00	0.00
1.1.11	<b>Эргэлтийн хөрөнгийн дүн</b>	<b>3,754,099,838.96</b>	<b>1,628,768,611.47</b>
1.2	<b>Эргэлтийн бус хөрөнгө</b>	<b>23,203,521,763.11</b>	<b>21,614,556,425.12</b>
1.2.1	Үндсэн хөрөнгө	22,646,636,293.70	21,068,788,015.01
1.2.2	Биет бус хөрөнгө	556,885,469.41	545,768,410.11
1.2.3	Биологийн хөрөнгө	0.00	0.00
1.2.4	Урт хугацаат хөрөнгө оруулалт	0.00	0.00
1.2.5	Хайгуул ба үнэлгээний хөрөнгө	0.00	0.00
1.2.6	Хойшлогдсон татварын хөрөнгө	0.00	0.00
1.2.7	Хөрөнгө оруулалтын зориулалттай үл хөдлөх хөрөнгө	0.00	0.00
1.2.8	Бусад эргэлтийн бус хөрөнгө	0.00	0.00
1.2.10	<b>Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн</b>	<b>23,203,521,763.11</b>	<b>21,614,556,425.12</b>
1.3	<b>НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН</b>	<b>26,957,621,602.07</b>	<b>23,243,325,036.59</b>
2	<b>ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ</b>	<b>25,968,028,901.87</b>	<b>23,184,585,682.48</b>
2.1	<b>ӨР ТӨЛБӨР</b>	<b>989,592,700.20</b>	<b>58,739,354.11</b>
2.1.1	<b>Богино хугацаат өр төлбөр</b>	<b>989,592,700.20</b>	<b>0.00</b>
2.1.1.1	Дансны өглөг	7,621,790.00	27,343,270.00
2.1.1.2	Цалингийн өглөг	0.00	0.00
2.1.1.3	Татварын өр	14,042.00	31,396,084.11
2.1.1.4	НДШ-ийн өглөг	0.00	0.00
2.1.1.5	Богино хугацаат зээл	0.00	0.00
2.1.1.6	Хүүний өглөг	0.00	0.00
2.1.1.7	Ногдол ашгийн өглөг	0.00	0.00
2.1.1.8	Урьдчилж орсон орлого	981,956,868.20	0.00
2.1.1.9	Нөөц / өр төлбөр /	0.00	0.00
2.1.1.10	Бусад богино хугацаат өр төлбөр	0.00	0.00

2.1.1.11	Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй эргэлтийн бус хөрөнгө ( борлуулах бүлэг хөрөнгө )- нд хамаарах өр төлбөр	0.00	0.00
2.1.1.13	<b>Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн</b>	<b>989,592,700.20</b>	<b>58,739,354.11</b>
2.1.2	<b>Урт хугацаат өр төлбөр</b>	<b>0.00</b>	<b>0.00</b>
2.1.2.1	Урт хугацаат зээл	0.00	0.00
2.1.2.2	Нөөц / өр төлбөр/	0.00	0.00
2.1.2.3	Хойшлогдсон татварын өр	0.00	0.00
2.1.2.4	Бусад урт хугацаат өр төлбөр	0.00	0.00
2.1.2.6	<b>Урт хугацаат өр төлбөрийн дүн</b>	<b>0.00</b>	<b>0.00</b>
2.2	<b>Өр төлбөрийн нийт дүн</b>	<b>989,592,700.20</b>	<b>58,739,354.11</b>
2.3	Эздийн өмч	0.00	0.00
2.3.1	Төрийн өмч	30,300,525,541.92	30,300,525,541.92
2.3.2	Хувийн өмч	0.00	0.00
2.3.3	Хувьцаат өр төлбөр	0.00	0.00
2.3.4	Халаасны хувьцаа	0.00	0.00
2.3.5	Нэмж төлөгдсөн капитал	0.00	0.00
2.3.6	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	1,085,132,228.50	1,085,132,228.50
2.3.7	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн нөөц	0.00	0.00
2.3.8	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	564,079,169.44	1,614,953,013.74
2.3.9	Хуримтлагдсан ашиг	-5,981,708,037.99	-9,816,025,101.68
2.3.11	<b>Эздийн өмчийн дүн</b>	<b>25,968,028,901.87</b>	<b>23,184,585,682.48</b>
2.4	<b>ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ</b>	<b>26,957,621,602.07</b>	<b>23,243,325,036.59</b>

## 2.2 Аудит хийсэн орлогын дэлгэрэнгүй тайлан

/төгрөгөөр/

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	Өмнөх оны дүн	Тайлант жилийн дүн
1	<b>Борлуулалтын орлого ( цэвэр )</b>	<b>21,576,931,624.35</b>	<b>27,470,601,961.99</b>
2	Борлуулалтын өртөг	0.00	0.00
3	<b>Нийт ашиг ( алдагдал )</b>	<b>21,576,931,624.35</b>	<b>27,470,601,961.99</b>
4	Түрээсийн орлого	631,066,562.88	1,014,195,497.48
5	Хүүгийн орлого	0.00	3,716,009.22
6	Ногдол ашгийн орлого	0.00	0.00
7	Эрхийн шимтгэлийн орлого	0.00	0.00
8	Бусад орлого	12,217,756,863.97	210,869,791.04
9	Борлуулалт, маркетингийн зардал	0.00	0.00
10	Ерөнхий ба удирдлагын зардал	38,279,667,640.52	32,380,544,570.73
11	Санхүүгийн зардал	0.00	0.00
12	Бусад зардал	17,849,624.55	2,650,000.00
13	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз ( гарз )	0.00	0.00
14	Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны олз ( гарз )	-4,937,206.96	-150,505,752.69
15	Биет бус хөрөнгө данснаас хассаны олз ( гарз )	0.00	0.00

16	Хөрөнгө оруулалт борлуулснаас үүссэн олз(гарз)	0.00	0.00
17	Бусад ашиг ( алдагдал )	0.00	0.00
18	<b>Татвар төлөхийн өмнөх ашиг ( алдагдал )</b>	<b>-3,876,699,420.83</b>	<b>3,834,317,063.69</b>
19	Орлогын татварын зардал	0.00	0.00
20	<b>Татварын дараах ашиг ( алдагдал )</b>	<b>-3,876,699,420.83</b>	<b>3,834,317,063.69</b>
21	<b>Зогсоосон үйл ажиллагааны татварын дараах ашиг ( алдагдал )</b>	<b>0.00</b>	<b>0.00</b>
22	<b>Тайлант үеийн цэвэр ашиг ( алдагдал )</b>	<b>-3,876,699,420.83</b>	<b>3,834,317,063.69</b>
23	Бусад дэлгэрэнгүй орлого	0.00	0.00
23.1	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдлийн зөрүү	0.00	0.00
23.2	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	0.00	0.00
23.3	Бусад олз ( гарз )	0.00	0.00
24	<b>Орлогын нийт дүн</b>	<b>-3,876,699,420.83</b>	<b>3,834,317,063.69</b>
25	<b>Нэгж хувьцаанд ноогдох суурь ашиг (алдагдал )</b>	<b>0.00</b>	<b>0.00</b>

### 2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

	Үзүүлэлт	Өмч	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт дүн
1	<b>2022 оны 1-р сарын 1-ээрх үлдэгдэл</b>	<b>30,391,992,736.92</b>	<b>1,085,132,228.50</b>	<b>540,219,980.00</b>	<b>-2,107,887,838.45</b>	<b>29,909,457,106.97</b>
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө, алдааны залруулга	0.00	0.00	0.00	2,879,221.29	2,879,221.29
3	Залруулсан үлдэгдэл	30,391,992,736.92	1,085,132,228.50	540,219,980.00	-2,105,008,617.16	29,912,336,328.26
4	Бусад дэлгэрэнгүй орлого	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
5	Өмчид гаргасан өөрчлөлт	-91,467,195.00	0.00	-11,207,477.56	0.00	-102,674,672.56
6	Зарласан ногдол ашиг	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
7	Тайлант үеийн цэвэр ашиг ( алдагдал )	0.00	0.00	0.00	-3,876,699,420.83	-3,876,699,420.83
8	Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
9	<b>2022 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл</b>	<b>30,300,525,541.92</b>	<b>1,085,132,228.50</b>	<b>564,079,169.44</b>	<b>-5,981,708,037.99</b>	<b>25,968,028,901.87</b>
10	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

	нөлөө, алдааны залруулга					
11	Залруулсан үлдэгдэл	30,300,525,541.92	1,085,132,228.50	564,079,169.44	-5,981,708,037.99	25,968,028,901.87
12	Бусад дэлгэрэнгүй орлого	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
13	Өмчид гаргасан өөрчлөлт	0.00	0.00	-19,126,155.70	0.00	-19,126,155.70
14	Зарласан ногдол ашиг	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
15	Тайлант үеийн цэвэр ашиг ( алдагдал )	0.00	0.00	0.00	-3,834,317,063.69	-3,834,317,063.69
16	Дахин үнэлгээний нэмэгдлийн хэрэгжсэн дүн	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
17	<b>2023 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл</b>	<b>30,300,525,541.92</b>	<b>1,085,132,228.50</b>	<b>1,614,953,013.74</b>	<b>-9,816,025,101.68</b>	<b>23,184,585,682.48</b>

## 2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	Өмнөх оны дүн	Тайлант жилийн дүн
1	Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	0.00	0.00
1.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	40,635,920,469.78	31,207,908,027.83
1.1.1	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого	39,621,285,591.27	31,154,746,787.53
1.1.2	Эрхийн шимтгэл, хураамж, төлбөрийн орлого	0.00	0.00
1.1.3	Даатгалын нөхвөрөөс хүлээн авсан мөнгө	0.00	0.00
1.1.4	Буцаан авсан албан татвар	0.00	0.00
1.1.5	Татаас, санхүүжилтийн орлого	0.00	0.00
1.1.6	Бусад мөнгөн орлого	1,014,634,878.51	53,161,240.30
1.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	38,447,817,577.28	32,257,063,580.70
1.2.1	Ажиллагсад төлсөн	6,596,034,508.30	8,313,794,405.59
1.2.2	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	2,103,892,720.00	2,648,529,859.00
1.2.3	Бараа материал худалдан авахад төлсөн	27,315,988,200.19	18,632,260,483.97
1.2.4	Ашиглалтын зардалд төлсөн	0.00	0.00
1.2.5	Түлш, шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	253,000,000.00	259,500,000.00
1.2.6	Хүүний төлбөрт төлсөн	0.00	0.00
1.2.7	Татварын байгууллагад төлсөн	1,989,319,288.54	2,118,372,304.92
1.2.8	Даатгалын төлбөрт төлсөн	0.00	0.00
1.2.9	Бусад мөнгөн зарлага	189,582,860.25	284,606,527.22
1.3	Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	2,188,102,892.50	-1,049,155,552.87
2	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	0.00	0.00
2.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	23,102,552.40	51,259,366.05
2.1.1	Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого	0.00	0.00
2.1.2	Биет бус хөрөнгө борлуулсны орлого	0.00	0.00

2.1.3	Хөрөнгө оруулалт борлуулсны орлого	0.00	0.00
2.1.4	Бусад урт хугацаат хөрөнгө борлуулсны орлого	0.00	0.00
2.1.5	Бусдад олгосон зээл, мөнгөн урьдчилгааны буцаан төлөлт	23,102,552.40	51,259,366.05
2.1.6	Хүлээн авсан хүүний орлого	0.00	0.00
2.1.7	Хүлээн авсан ногдол ашиг	0.00	0.00
2.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	2,528,905,752.57	712,045,354.59
2.2.1	Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	0.00	0.00
2.2.2	Биет бус хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	0.00	0.00
2.2.3	Хөрөнгө оруулалт олж эзэмшихэд төлсөн	0.00	0.00
2.2.4	Бусад урт хугацаат хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	0.00	0.00
2.2.5	Бусдад олгосон зээл болон урьдчилгаа	2,528,905,752.57	712,045,354.59
2.3	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	-2,505,803,200.17	-660,785,988.54
3	Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	0.00	0.00
3.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	0.00	0.00
3.1.1	Зээл авсан, өрийн үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан	0.00	0.00
3.1.2	Хувьцаа болон өмчийн бусад үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан	0.00	0.00
3.1.3	Төрөл бүрийн хандив	0.00	0.00
3.1.4	Валютын ханшийн тэгшитгэлийн ашиг	0.00	0.00
3.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	0.00	0.00
3.2.1	Зээл, өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн	0.00	0.00
3.2.2	Санхүүгийн түрээсийн өглөгт төлсөн	0.00	0.00
3.2.3	Хувьцаа буцаан худалдаж төлсөн	0.00	0.00
3.2.4	Төлсөн ногдол ашиг	0.00	0.00
3.2.5	Валютын ханшийн тэгшитгэлийн алдагдал	0.00	0.00
3.3	Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	0.00	0.00
4	Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	-317,700,307.67	-1,709,941,541.41
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	2,192,822,165.91	1,875,121,858.24
6	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	1,875,121,858.24	165,180,316.83

## 2.5 Эдийн засгийн үзүүлэлт, зорилтот түвшний гүйцэтгэл

/мянган төгрөг/

№	Үзүүлэлт	2022 оны гүйцэтгэл	2023 оны		Зөрүү	Хувь
			Төлөвлөгөө	Хүлээгдэж буй гүйцэтгэл		
<b>1</b>	<b>Үйлдвэрлэлийн үндсэн үзүүлэлт</b>	<b>34,425,755.05</b>	<b>20,172,062.32</b>	<b>28,699,383.26</b>	<b>8,527,320.94</b>	<b>29.7</b>
1.1	Борлуулалтын орлого	21,576,931.62	18,833,880.50	27,470,601.96	8,636,721.46	31.4
1.2	Түрээсийн орлого	631,066.56	0	1,014,195.50	1,014,195.50	100.0
1.3	Хүүгийн орлого	0	0	3,716.01	3,716.01	100.0
1.4	Бусад орлого	12,217,756.86	1,338,181.82	210,869.79	(1,127,312.03)	-534.6
<b>2</b>	<b>Нийт орлого</b>	<b>34,425,755.05</b>	<b>20,172,062.32</b>	<b>28,699,383.26</b>	<b>8,527,320.94</b>	<b>29.7</b>
2.1	Үүнээс: цэвэр борлуулалт	21,576,931.62	18,833,880.50	27,470,601.96	8,636,721.46	31.4
<b>3</b>	<b>Нийт зардал</b>	<b>38,302,454.47</b>	<b>22,474,051.83</b>	<b>32,533,700.32</b>	<b>10,059,648.49</b>	<b>30.9</b>
3.1	а. Борлуулалтын бүтээгдэхүүний өртөг				-	
3.2	б. Ерөнхий ба удирдлагын зардал	38,302,454.47	22,474,051.83	32,533,700.32	10,059,648.49	30.9
<b>4</b>	<b>Цэвэр ашиг, алдагдал</b>	<b>-3,876,699.42</b>	<b>-2,301,989.51</b>	<b>-3,834,317.06</b>	<b>(1,532,327.55)</b>	<b>40.0</b>

### Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар нийт 24,480.6 мянган төгрөгийн алдаа<sup>1</sup> илэрснийг аудитын явцад залрууллаа.

### Залруулсан алдаа:

- Тодруулга тайлан, гүйлгээ балансыг тулган шалгахад 24,480.6 мянган төгрөгийн зардлыг ангилал зөрүүтэй тайлагнасан нь СТОУС-1 Санхүүгийн тайлангийн толилуулга, НББОУС-1 Санхүүгийн тайлангийн толилуулга, MNS-6817-4:2020 стандартын 5.2.1.7.2 иж бүрэн байх, ангилал, толилуулга, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна

Аудитаар нийт 55,187.0 мянган төгрөгийн зөрчил<sup>2</sup> илэрсэнд 1 албан шаардлага 5 зөвлөмжийг хүргүүлсэн.

## 5.2 Албан шаардлага

**5.2.1** Тайлант онд албан томилолтын зардал батлагдаагүй байхад 21,090.9 мянган төгрөгийг зарцуулсан Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 3 "үйлдвэрийн газрын үйлдвэрлэл, санхүүгийн төлөвлөгөө боловсруулж, зохих байгууллагаар батлуулан биелэлтийг хангах", 7 "тогтоосон журмын дагуу анхан шатны бүртгэлийг хөтөлж нягтлан бодох бүртгэлийн тайлан тэнцэл,

<sup>1</sup> Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

<sup>2</sup> Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

статистикийн мэдээ гаргах ажлыг зохион байгуулж, тэдгээрийн үнэн зөвийг хариуцах” заалтыг зөрчиж, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

*Шийдвэрлэсэн нь:* Албан шаардлага хүргүүлээ.

### **5.3 Зөвлөмж**

#### **1. Мөнгөн хөрөнгийн данстай холбоотой асуудал**

*Илрүүлэлт:* Кассын баримтыг тулган шалгахад хичээлийн жилийн нээлтийг тохиолдуулан ажилчдын хүүхдүүдийг хүлээн авах арга хэмжээ зохион байгуулж 8,348.8 мянган төгрөгийг зарцуулсан нь төсөв хяналтгүй зарцуулагдах үр дагаврыг бий болгож байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4. “үнэн зөв байх;” заалт Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн дүгээр зүйлийн 7 “*тогтоосон журмын дагуу анхан шатны бүртгэлийг хөтөлж нягтлан бодох бүртгэлийн тайлан тэнцэл, статистикийн мэдээ гаргах ажлыг зохион байгуулж, тэдгээрийн үнэн зөвийг хариуцах*” заалтуудыг зөрчсөн.

*Өгсөн зөвлөмж:* Кассаас зориулалт бусаар хөрөнгө зарцуулахгүй байх;

#### **2. Авлагын данстай холбоотой асуудал**

*Илрүүлэлт:* Авлагын үлдэгдлийг тулган шалгахад иргэн Байгальмаагаас Сити 00 түрээсийн 3,512.5 мянга, Эхлэх -Үүд ХХК-аас 17,917.5 мянган төгрөгийн авлага барагдаагүй хугацаа хэтэрсэн нь авлага барагдахгүй байх үр дагаврыг бий болгож байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5 “*дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах*” 20.2.6 “*эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах;*” заалтуудыг зөрчсөн, толилуулга, эрх ба үүрэг, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

*Өгсөн зөвлөмж:* Хугацаа хэтэрсэн авлагыг барагдуулж, шүүхийн шийдвэрийн хэрэгжилтийг хангуулах;

#### **3. Үндсэн хөрөнгийн данстай холбоотой асуудал**

*Илрүүлэлт:* Ландфиллийн талбайн үйлчилгээний барилга байгууламжийг НҮБ-ийн буцалтгүй тусламжаар хийгдэж тус байгууллагад хүлээлгэн өгсөн ч өнөөдрийг хүртэл ашиглалтгүй, ашиглах боломжгүй болсон, тээврийн хэрэгсэл шатсан, мөргөлдсөн шалтгаанаар цаашид ашиглах боломжгүй болсон ч холбогдох газарт асуудлыг уламжлан шийдвэрлүүлээгүй нь хөрөнгөд бүртгэлээр тавих хяналт сулрах үр дагаврыг бий болгож байна. Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 31 дүгээр зүйлийн 1. “*Төрийн өмчит хуулийн этгээд эзэмшилдээ байгаа илүүдэл үндсэн эд хөрөнгө, түүнчлэн ашиглах хугацаа нь дууссан буюу эсхүл осол гэмтэлд өртсөний улмаас зориулалтаар нь ашиглах боломжгүй болсон бөгөөд засаж, сэлбэж ашиглах нь эдийн засгийн хувьд үр ашиггүй нь тооцоогоор нотлогдсон эд хөрөнгийг худалдаж, шилжүүлж, акт тогтоон устгаж болно.*”<sup>4/</sup> ашиглах хугацаа дуусаагүй боловч осол, гэмтлийн улмаас ашиглах боломжгүй

*болсон эд хөрөнгийг төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын зөвшөөрөлтэйгөөр энэ зүйлд заасан журмын дагуу шийдвэрлэх;*" заалтыг хэрэгжүүлээгүй толилуулга, нийсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Хөрөнгийн асуудлыг НӨХГ-т уламжлан шийдвэрлүүлж, холбогдох арга хэмжээг авч ажиллах;

#### **4. Зардлын данстай холбоотой асуудал**

Илрүүлэлт: Цалингийн тооцооллыг тулган шалгахад хувь хүний орлогын албан татварыг жилийн эцэст тооцоогүйгээс 4,317.3 мянган төгрөгийн татварын хөнгөлөлтийн зөрүү үүсгэсэн нь ажил гүйлгээ буруу бүртгэгдэх үр дагаврыг бий болгож байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4 "үнэн зөв байх", 20 дугаар зүйлийн 20.2.5 "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах;" заалтыг зөрчиж, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Цалингаас суутгах ХАОАТ-ын тооцооллыг үнэн зөв хийх;

#### **5. Зорилтот түвшний хэрэгжилттэй холбоотой асуудал**

Илрүүлэлт: Тайлант онд алдагдал 3,834,317.0 мянган төгрөг байгаа нь батлагдсан зорилтот түвшинтэй харьцуулахад 1,532,327.5 мянган төгрөгөөр өссөн байна. Энэ нь эдийн засгийн үр ашгийг багасгах үр дагаврыг бий болгох, Нийслэлийн Засаг даргын 2023 оны А/688 дугаар захирамжаар баталсан байгууллагын 2023 оны эдийн засгийн зорилтот түвшин, төлөвлөгөө гүйцэтгэл хэрэгжихгүй байх, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Зорилтот түвшний төлөвлөгөө гүйцэтгэлийн хэрэгжилтийг хангаж, алдагдлыг багасгах;

Дээрх шийдвэрийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 8 дугаар сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан тус байгууллагын холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

**Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл:**

**Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл**

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй	
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Тодруулга тайлан, гүйлгээ балансыг тулган шалгахад 24,480.6 мянган төгрөгийн зардлыг ангилал зөрүүтэй тайлагнасан.	1	24,480.6			1	24,480.6	1	24,480.6		
<b>Дүн</b>	<b>1</b>	<b>24,480.6</b>	<b>0</b>	<b>-</b>	<b>1</b>	<b>24,480.6</b>	<b>1</b>	<b>24,480.6</b>	<b>0</b>	<b>-</b>

**Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл**

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс								
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	
Хичээлийн жилийн нээлтийг тохиолдуулан ажилчдын хүүхдүүдийг хүлээн авах арга хэмжээ зохион байгуулж 8,348.8 мянган төгрөгийг зориулалт бусаар зарцуулсан.	1	8,348.8						1	8,348.8		
Авлагын 21,430.0 мянган төгрөгийн үлдэгдэл барагдаагүй, хугацаа хэтэрсэн байна.	1	21,430.0						1	21,430.0		
Тайлант онд албан томилолтын зардал батлагдаагүй байхад 21,090.9 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна.	1	21,090.9			1	21,090.9					
Ландфиллийн талбайн үйлчилгээний барилга байгууламжийг НҮБ-ийн буцалтгүй тусламжаар хийгдэж тус байгууллагад хүлээлгэн өгсөн ч өнөөдрийг хүртэл ашиглалтгүй, ашиглах боломжгүй болсон, тээврийн хэрэгсэл шатсан, мөргөлдсөн шалтгаанаар цаашид ашиглах боломжгүй болсон ч холбогдох газарт асуудлыг уламжлан шийдвэрлүүлээгүй байна.	1	-						1	0		
Цалингийн тооцооллыг тулган шалгахад хувь хүний орлогын албан татварыг жилийн эцэст тооцоогүйгээс 4,317.3 мянган төгрөгийн татварын хөнгөлөлтийн зөрүү үүсгэсэн.	1	4,317.3						1	4,317.3		

Тайлант онд 3,837,791.8 мянган төгрөгийн алдагдалтай ажиллаж зорилтот түвшинтэй харьцуулахад алдагдал 1,535,802.3 мянган төгрөгөөр өссөн байна.	1	-					1	0		
<b>Дүн</b>	<b>6</b>	<b>55,187.0</b>	<b>0</b>	<b>-</b>	<b>1</b>	<b>21,090.9</b>	<b>5</b>	<b>34,096.1</b>	<b>-</b>	<b>-</b>

### Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс						
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил									
Өгөөжит бор хайрхан ХХК -аар 34,588.2 мянган төгрөгийн ажил гүйцэтгүүлэхдээ шууд гэрээ байгуулж, худалдан авах ажиллагааны журмыг зөрчсөн.	1	34,588.2			1	34,588.2			
<b>Дүн</b>	<b>1</b>	<b>34,588.2</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>34,588.2</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил									
Аэр Маркет Холидэй ХХК -нд нислэгийн төлбөр шилжүүлсэн.	1	5,579.1			1	5,579.1			
Байгууллага хамт олноо сурталчлах зорилгоор хэвлэл мэдээллийн байгууллага болон тайлан дүрсжүүлэх ажлын хөлсөнд нийт 25,300.0 мянган төгрөгийг шилжүүлсэн	1	25,300.0			1	25,300.0			
Тус газрын зарим чиг үүргийг дүүрэгт шилжүүлэхтэй холбоотой тайлангийн хурал хийж 500-аад үйлчилгээний ажилтнуудад 28957.9 мянган төгрөгийн бэлэг олгосон.	1	28,957.9			1	28,957.9			
<b>Дүн</b>	<b>3</b>	<b>59,837.0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>3</b>	<b>59,837.0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
<b>Нийт дүн</b>	<b>4</b>	<b>94,425.2</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>4</b>	<b>94,425.2</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	

### Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
А	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1	-	-	1	-	-	-
	<b>НИЙТ</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>1</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>

